

АРКАС Микола Миколайович (14(27). 09. 1898, Миколаїв — 27. 02. 1980, Нью-Йорк) — філолог-еллініст, історик. Доктор філософії (1926). Син доньки **М. Аркаса** (1852–1909) Оксани і нар. учителя Я. Самойленка. У 3-річ. віці усиновлений дідом, якого вважав за батька. Здобув домашню освіту. Від 1918 служив у піхоті. Через контузію залишив службу. 1919 емігрував до Туреччини, через рік — до Чехословаччини (Ржевнице), де прожив майже 30 р. Навчався в УВУ у Празі. Опанував старо- та новогрец. мови, глибоко вивчив античну літературу й історію. Здійснив перший у новіт. укр. літературі повний

перекл. «Іліади». Збереглися зб. віршів А. (за 1928–32), зокрема поет. перекл. «Слова о полку Ігоревім», видані помертню під назвою «З родинної хроніки. Поезії. Дума про похід на половців Новгород-Сіверського князя Ігоря Святославовича у 1185 р.» (М., 1993). Уклав укр.-чеський словник. У пошуках роботи переїхав до Франції (1949), потім до США (1958) у м. Сі-Кліфф. Працював натирачем підлоги у шпиталі. Продовжував складати почату 1938 «Родинну хроніку», у 1961 довів її до остан. покоління. Опублікував (1963) в одному англомов. часописі життєпис батька. 1963 — на пенсії, повернувся до творчої праці. 1964 вийшло з друку оповідання А. «Наш степ». Склав імен. і геогр. словник до перекл. «Іліади». На поч. 1965 завершив «Історію Північної Чорноморщини з діб прадавніх і до часів козаччини» з окремими екскурсами в історію Литви, Польщі, Росії. Опублікував лише першу частину праці (Торонто, 1969), після критики О. Домбровського відмовився від подальшого друкування.

Рекомендована література

1. Наріжний С. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. Ч. 1. Прага, 1942;
2. Кауфман Л. С. М. М. Аркас: Нариси про життя і творчість. К., 1958.

В. І. Ульяновський

Бібліографічний опис:

Аркас Микола Миколайович / В. І. Ульяновський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43247>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).